

«Пів квартири немає»: демонтаж багатоповерхівок у Харкові

Тетяна Федоркова

📷 Тетяна Федоркова

🕒 5 хвилин

Будинок на вулиці Метробудівників, 8. Фото: Тетяна Федоркова

27 житлових будинків у Харкові будуть демонтовані, бо не підлягають відновленню. Їхня аварійність визнана інструментальними експертизами. Проте не всі мешканці згодні з такими висновками. Деякі харків'яни розраховують на житловий сертифікат, але обмежені порядком його отримання і залишаються зі своїми

порядком його отримання і залишаються зі своїми проблемами сам на сам. У подкасті «Особова справа» на Радіо «Накипіло» — історії мешканців зруйнованих або пошкоджених російськими обстрілами багатоповерхівок.

Вижили після авіаудару

Північна Салтівка, вулиця Метробудівників. Околиця міста, де майже немає уцілілих будівель. Найбільше вона постраждала в перші місяці повномасштабної війни, коли російська армія стояла впритул до міста. У деяких будинках від ударів агресора обвалилися квартири й цілі під'їзди.

Хаотичні авіаційні та ракетні обстріли росія завдає і донині. Один із таких стався 24 вересня, коли в місті внаслідок кількох улучань загинуло четверо людей. Одна авіабомба влучила в арку дев'ятиповерхівки на вулиці Метробудівників, 40.

Мешканець будинку Юрій Семененко згадав, як під час повітряної тривоги тікав із північної частини квартири в південну.

«У месенджері прочитав, що на Харків летить керована авіабомба. Ми почали з північних кімнат переходити в одну південну. Я якраз почав виходити з тієї кімнати, що обвалилася на сьомому поверсі. У нас тривога майже цілодобова. Те, що летять керовані авіабомби, нам не вперше, не вдруге й не всоте», — прокоментував Юрій Семененко.

Юрій Семененко, мешканець дев'ятиповерхівки. Фото: Тетяна Федоркова

ТЕТЯНА ФЕДОРКОВА

«Дивлюся — пишуть: “Пролетіло Тишки”. Це село за Циркунами на північному сході від Харкова. Після цього розумію, що авіабомба може пролетіти через Салтівку. Почав іти в коридор. Коли відбувся удар, мене сильно викинуло в коридор вибуховою хвилею. Скло скрізь. Дитина з дружиною були в південній кімнаті. Іще була моя теща з інвалідністю II групи, яка насилу пересувається. Її теж засипало склом», — сказав Юрій.

Юрій із тещею під час обстрілу дістали забиття. Дружина Ольга й чотирирічна донька не постраждали: «Нам трохи заблокувало вхідні двері. Ми почали виходити із квартири... У тому, у чому були. На мені були футболка, шорти й капці. Почалися крики. Хтось гукав: “Виходьте!”, хтось кричав: “Рятуйте!” “Лопоможіть!”. Ми чули наступні

...немає кришів, і людина, допоможіть... ми були наступні вибухи й боялися, що будуть повторні удари в наш будинок, що він узагалі складеться. Славу богу, цього не сталося, ми спокійно вийшли».

«Де нам жити?»

Після авіаудару до будинку на вулиці Метробудівників, 40 приїхав міський голова Ігор Терехов.

«Він зайшов до нас у квартиру й подивився, як нам зробили ремонт до цього — допомогли благодійні організації. Ми вставили вікна у 2023 році. Почали жити із 2023 року. Усе було добре. Нині ми вийшли із квартири. Де нам жити? Ми, зрозуміло, можемо зняти помешкання, можемо у друзів пожити, де сьогодні мешкаємо, у родичів... Але будувати подальші плани так нереально, неможливо. Коли все це сталося, до нас приїхали представники ЦНАПу або міської влади. Сказали: “Зареєструйте в “Дії””. Я зареєстрував, що в нас пошкодження, прикріпив фотографії. Але сказали: вам відмовлять у допомозі, оскільки ваш будинок стоїть на капітальному ремонті», — пояснив Семененко.

У жовтні будинок оглянули експерти. Представник компанії «Енергопромпроект» Едуард Волошан сказав, що після обстрілу конструкції можуть обвалитися будь-якої миті.

«Наше завдання — зробити інструментальний звіт, який ми потім передаємо в департамент із відновлення. На основі цього звіту фахівці вирішують, що робити далі. Бачите, у якому стані: може, й обвалитися. Робимо проби міцності бетону, щоб зрозуміти конструктивні особливості цього

щоби зрозуміти конструктивні особливості цього будинку, що можна зробити далі», — прокоментував у жовтні Волошан.

Деякі мешканці будинку, як Тетяна Сітніченко, сподіваються на відновлення під'їзду.

«Я не хочу нікуди їхати. Я прожила тут усе життя. Тут у мене все. У мене троє дітей виросли тут. Вони в школу ходили й освіту здобули...» — заплакала Тетяна.

Водночас Юрій та Ольга просять владу допомогти їм, молодій родині викладачів, отримати житловий сертифікат на нове житло.

Ольга Семененко, мешканка дев'ятиповерхівки. Фото: Тетяна Федоркова

«Пів квартири немає. Ми хотіли отримати сертифікат. А втім, оскільки будинок стоїть на

капітальному ремонті, я не знаю, як це можливо зробити», — сказала Ольга.

За яких умов надають житловий сертифікат

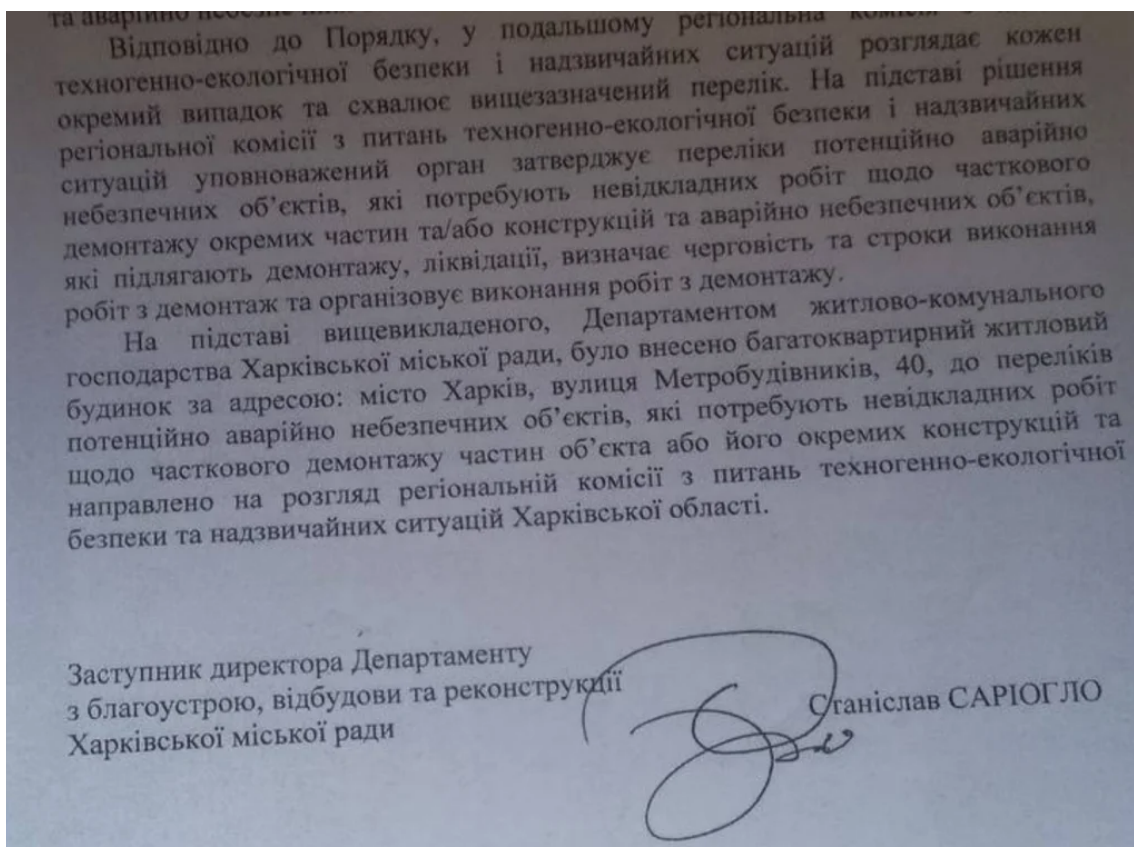
Дев'ятиповерхівка на вулиці Метробудівників, 40 не раз потрапляла під обстріли. Після минулих ударів тут наново зводять дев'ятий під'їзд, дім перебуває на капітальному ремонті. У такому випадку претендувати на компенсацію за житловим сертифікатом неможливо, пояснив заступник директора департаменту житлово-комунального господарства Костянтин Коротич.

«Сертифікат видають тоді, коли визнається демонтаж, що будинок не відновлюватимуть, а його демонтуватимуть: увесь будинок або частину будинку. І це не міська влада вирішує. Для цього є певні обстеження, які роблять проєктанти, фахівці. Це інструментальне технічне обстеження. Якщо є рекомендація для демонтажу, то є певна процедура, як будинок чи частину будинку визнають непридатною і демонтують. Ці документи уповноважений орган Харківської міськради подає до регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Харківської обласної військової адміністрації. Там ухвалюють рішення: так, будинок або частина будинку потребує демонтажу. Рішення комісії ТЕБ та НС повертається до Харківської міської ради. Виконавчий комітет визнає демонтаж будинку. Коли комісія вже має всі ці документи, вона розглядає ці заявки, сувадно їй і дає людям змогу

розглядає ці заявки, схвалює їх і дає людям змогу у отримати сертифікати», — прокоментував Коротич.

Понад два місяці мешканці чекали реакції міської влади на запити щодо експертиз. Наприкінці грудня вони отримали відповідь від департаменту з благоустрою, відбудови та реконструкції.

«Департамент житлово-комунального господарства Харківської міської ради вніс багатоквартирний житловий будинок за адресою: місто Харків, вулиця Метробудівників, 40 до переліків потенційних аварійно-небезпечних об'єктів, які потребують невідкладних робіт щодо часткового демонтажу частин об'єкта або його окремих конструкцій, і скерував на розгляд регіональній комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Харківської області», — ішлося у відповіді на запит мешканців.

Відповідь на запит

Ольга Семененко прогнозує, що вирішення її житлового питання тепер затягнеться на роки. Поки сім'ю тимчасово прихистили родичі. Що постраждалі робитимуть далі — невідомо.

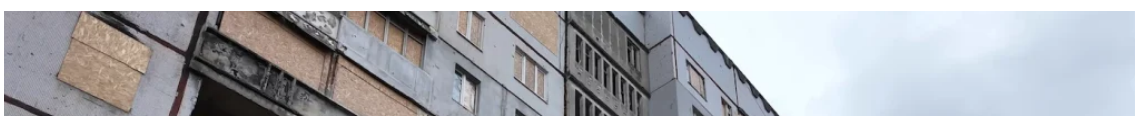
«Я вважаю: хто хоче тут залишатися, хай чекають, поки їм відбудують. А хто хоче сертифікати на житло, то доцільно людям роздати. У нас маленька дитина. Ми не можемо роками чекати, поки його добудують», — сказала Ольга.

Демонтаж чи капремонт?

Від жовтня до переліку житла в Харкові, яке вирішено повністю знести, унесли 12 будинків. Одразу чотири з них — на вулиці Метробудівників. У деяких із цих будинків мешканці розділилися на протилежні табори: за і проти демонтажу.

Ольга Малиш очолила ініціативну групу тих, хто виступає за капремонт будинку на вулиці Метробудівників, 8.

«Чому ми не можемо відреконструювати цей будинок, як інші? Є такі, які зробили так ремонт, уклали, що навіть люди не знають, як це вивозити. Моя ситуація: квартиру не приватизовано, я не отримую ні грошей, ні сертифіката. Скажіть, будь ласка, мені в повітрі літати?» — прокоментувала Ольга.

Будинок на вулиці Метробудівників, 8. Фото: Тетяна Федоркова

За час війни будинок двічі ретельно обстежували. Перша експертиза порекомендувала реконструкцію у 2023 році. За висновком другої — цьогорічної — його треба невідкладно знести: «Наявні значні корозійні та механічні пошкодження, що виникли під агресивним впливом навколишнього середовища».

Мешканка цього ж будинку Лідія Іванча та інша частина мешканців категорично проти ремонту.

Будинок на вулиці Метробудівників, 8. Фото: Тетяна Федоркова

«Як люди хочуть жити, як його можна відновити, коли ми нині переселимося, почнемо бухкати, гухкати, прибивати карнизи, комусь місця мало, стіни рухатимуть, воно ж до чортової матері знову завалиться! Мені скільки років лишилося, але в мене є діти й онуки. Я ж хочу, щоб вони жили в нормальному житлі!» — заплакала Лідія.

Мешканці вимагають комунікації

Мешканці зруйнованих та пошкоджених будинків у Харкові нарікають на відсутність стабільної комунікації з міською владою і розуміння подальшої долі житла. Люди також питають про пріоритети міста з відновлення. Їм не зрозуміло, чому деякі розбиті будинки реконструюють, тоді як інші вирішують знести.

Торік мешканці п'ятиповерхівки на вулиці Свободи, 11/13 у центрі Харкова виграли суд і дочекалися скасування демонтажу будинку. Щоправда, відтоді ніяких робіт там не почали.

Повторної експертизи добилися мешканці будинку на Метробудівників, 10 — іще однієї висотки з переліку на демонтаж. У грудні на зустріч із власниками квартир приїхав міський голова Ігор Терехов. Він пообіцяв, що за цією адресою проведуть нову експертизу під контролем мешканців.